

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dorota Goss-Kokot
Sędziowie:	SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska SSA Marta Sawińska (spr.)
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2012 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania (...) S.A. z siedzibą w M.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanego Z. K.

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego- Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 16 listopada 2011 r. sygn. akt VIII U 243/11

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz odwołującej Spółki kwotę 120 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 3 grudnia 2010r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., stwierdził, że:

1) Z. K. w okresie od 11 grudnia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) S.A.

2) podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia Z. K. wyniosły :

okres (mm-rrrr)	ubezpieczenie emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe	Ubezpieczenie wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
(...)	566,00 zł	0,00 zł	566,00 zł	473,97 zł

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że na podstawie przeprowadzonej kontroli ustalono, iż płatnik zawierał umowy cywilnoprawne określane jako „umowa o dzieło” ze Z. K. w okresie od 11 grudnia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. w celu „wykonania schodów”. W ocenie organu rentowego w umowie o dzieło zobowiązanie dotyczy wykonania oznaczonego dzieła, natomiast czynności określone w tym konkretnym przypadku jako „wykonanie schodów” nie mogą zostać uznane za indywidualnie oznaczony rezultat (dzieło) i jest to umowa, w której wykonawca zobowiązuje się do wykonania określonych czynności obejmujących wykonanie określonych elementów z materiałów zamawiającego w postaci pewnych elementów produkcji a nie gotowanego dzieła.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył (...) S.A. z siedzibą w M., domagając się uchylenia zaskarżonej decyzji w całości. W uzasadnieniu pełnomocnik odwołującej spółki wskazał, że ustalenia dokonane przez organ rentowy opierają się na błędnej, przede wszystkim nielogicznej interpretacji treści zawartej przez Z. K. z płatnikiem składek umowy o dzieło oraz na błędnej interpretacji wyrwanych z kontekstu zeznań prezesa zarządu płatnika składek G. B.. Zdaniem pełnomocnika odwołującej organ rentowy nie ustalił okoliczności mogących doprowadzić do jednoznacznego stwierdzenia, że płatnik składek zawarł ze Z. K. umowę zlecenia.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2011r. Sąd wezwał Z. K. do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego. Zainteresowany poparł odwołanie wniesione przez (...) S.A.

Wyrokiem z dnia 16 listopada 2011r., sygn. akt VIII U 243/11, Sąd Okręgowy w Poznaniu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że zainteresowany Z. K. nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) S.A. w okresie od 11 grudnia 2006r. do dnia 31 grudnia 2006r. oraz zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującego (...) S.A. kwotę 60,00 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w M. powstała w 2006r., została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Przedmiotem działalności spółki jest wykonywanie prefabrykatów dla drogownictwa i budownictwa przemysłowego oraz w mniejszym zakresie mieszkaniowego (m.in. schodów). Większość zamówień na schody jest wykonywana dla jednego zagranicznego - niemieckiego -kontrahenta. Czasami spółka wykonuje także zamówienia dla polskich kontrahentów. Część zamówień na schody, które realizowane są dla głównego kontrahenta, większość zamówień na schody spółka wykonuje według jednego projektu. Są to schody typowe, powtarzalne. Nadto spółka wykonuje dla zagranicznego kontrahenta również schody, których konstrukcja jest nietypową indywidualną, a przez to czas ich wykonania jest dłuższy niż w przypadku schodów typowych. Nietypowe schody nie nadają się do sprzedaży innemu kontrahentowi ze względu na to, że są wykonywane pod konkretny budynek. Ilość zamówień nietypowych w stosunku do wszystkich zamówień typowych to 0,6 %. Produkcja biegów schodowych to około 40% działalności Spółki pod względem obrotów. Od 2007r. spółka zawierała umowy o dzieło na wykonanie schodów (biegów schodowych) o konstrukcji nietypowej.

Spółka zatrudnia na podstawie umowy o pracę 50 - 60 osób. Przy produkcji biegów schodowych zatrudnionych jest około 18 pracowników. Podpisywanie przez Spółkę umów o dzieło wynikało z kalkulacji kosztowej. Zatrudnieni w

Spółce na podstawie umów o pracę pracownicy zajmują się produkcją typową, powtarzalną, natomiast wykonywanie produkcji nietypowej powierzane było przez Spółkę na jakiś czas osobom na podstawie umów o dzieło.

Osoby zatrudnione na podstawie umowy o dzieło rekrutowane były spośród tych, które złożyły w spółce CV, a czasem byli to znajomi pracowników Spółki. Zatrudnienie pracowników na umowy o dzieło było uzależnione od ilości biegów schodowych do wykonania, ilości wolnych form oraz czasu, w którym należało pracę wykonać. Umowy o dzieło Spółka zawiera w przypadku gdy trzeba było wykonać nietypowe zamówienia i był nawał pracy, bo działalność Spółki jest uzależniona od sezonowego popytu. Rekrutacją pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło zajmował się dział techniczny i prezes. Pisemne umowy o dzieło były sporządzane po wykonaniu przez pracowników ich prac, bo dopiero wtedy znana była kwota wynagrodzenia. Spółka potrzebowała dane osobowe pracowników więc dawała pracownikom do wypełnienia ankiety, a poza tymi ankietami pracownicy nie składali żadnych innych dokumentów takich jak np. zaświadczenie lekarskie. W ustnych uzgodnieniach z pracownikami wykonującymi pracę na podstawie umowy o dzieło, było ustalane ile sztuk biegów schodowych mają wykonać na podstawie okazywanych im rysunków technicznych i jakie będzie wynagrodzenie za każdą sztukę. W umowach o dzieło wskazywany był dzień, do którego praca ma być wykonana. Pracownik zatrudniony na podstawie umowy o dzieło najpierw otrzymywał rysunki i materiały niezbędne do wykonania pracy, a dopiero po jej odbiorze dostawał od prezesa listę z wynagrodzeniami i na tej podstawie sporządzane były umowy o dzieło i dokonywane były wypłaty. Ustne ustalenia przedmiotu umowy o dzieło polegały na okazaniu rysunku technicznego. Dzieło miało być wykonane zgodnie z konkretnym rysunkiem technicznym. Przy ustnych ustaleniach prezes zarządu Spółki informował o tym, że będzie podpisana umowa o dzieło, od której zostanie odprowadzony podatek, jednak nie będą od tej umowy odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne. Umowy o dzieło sporządzane były przez A. F.. Umowy o dzieło zawierane były na dane dzieło, ale rozliczane raz w miesiącu. W pisemnej umowie wskazane było wynagrodzenie za pracę wykonaną w okresie wskazanym w tej umowie.

Na podstawie umów o dzieło wykonywane były biegi schodowe. Spółka dążyła do tego, aby pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę nie zajmowali się wykonywaniem nietypowych biegów schodowych, gdyż jest to bardziej pracochłonne niż produkcja innych powtarzalnych elementów. Pracownicy etatowi Spółki zajmowali się typową produkcją Spółki, poza wypadkami gdy w związku z mniejszą ilością powtarzalnej produkcji, wykonywali nietypowe biegi schodowe, jednakże wykonywali oni jedynie prace przy danym odcinku całego procesu produkcji danego biegu schodowego. W Spółce jest więcej wolnych form niż pracowników etatowych i dlatego pracownicy z zewnątrz mogli wykonywać te prace. Konkretnie biegi różniły się między sobą wymiarami i w związku z tym trzeba było odpowiednio ustawić formy.

Zatrudnionemu po raz pierwszy dzieło biorecy, przydzielony pracownik na przykładzie innych pracowników pokazywał na czym ta praca polega. Wszystkie materiały i narzędzia niezbędne do wykonania pracy pracownicy otrzymywali ze Spółki, czasem używali też swoich narzędzi.

Odwołująca spółka, reprezentowana przez prezesa zarządu G. B. zawarła ze Z. K. dwie umowy o dzieło, na podstawie których zainteresowany przyjął do wykonania dzieło polegające na wykonaniu schodów (pkt. 1 umowy). Umowa o dzieło została zawarta w dniu 11 grudnia 2006r. Zgodnie z pkt. 1 każdej umowy Z. K. jako wykonawca zobowiązał się wykonać dzieło polegające na wykonaniu schodów. Do wykonania dzieła wykonawca miał użyć materiałów i narzędzi zamawiającego (pkt 2 umowy). Na podstawie pkt 3 umowy rozpoczęcie wykonania dzieła miało nastąpić w dniu 11 grudnia 2006 r., a ukończenie w dniu 31 grudnia 2006r. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 566,00 zł.

W ramach umowy o dzieło Z. K. wykonywał schody, pracując na terenie odwołującej się spółki. Na początku otrzymywał projekt danego nietypowego biegu schodowego -rysunek techniczny - i musiał na jego podstawie wykonać pracę. Szkielet formy był na stałe przytwierdzony do podłoża. Następnie dopasowywał ten szkielet do konkretnego zamówienia poprzez skrócenie formy. Schody te różniły się od pozostałych wykonywanych w spółce wysokością i głębokością stopnia, sposobem zbiegów schodów, sposobem połączenia biegu schodowego ze ścianą, wysokością i szerokością. Różnice w schodach wynikały również ze sposobu ułożenia zbrojenia. Sposób ułożenia

zbrojenia był wskazany na rysunku technicznym. Wszelkie surowce do wykonania dzieła wykonawca otrzymywał od firmy. Po skręceniu formy i ułożeniu zbrojenia przez wykonawcę dzieła pracownik kontroli jakości sprawdzał prawidłowość ustawienia formy i wymiaru formy, a także czy zbrojenie wykonane zostało zgodnie z wymiarami rysunku technicznego. Następnie dzieło biorca zgłaszał, że daną formę można już zalać betonem. Zalewanie betonem wykonywane było przy pomocy maszyn obsługiwanych przez pracowników etatowych, w czasie zalewania formy betonem wykonawca dzieła zajmował się wibrowaniem, czyli wkładaniem do miękkiego betonu wibrującej rury w celu wyrównania betonu i odpowietrzenia go. Gdy beton związał, zainteresowany rozkręcał formę, a bieg schodowy był wyciągany z formy przez suwnicę i dźwig obsługiwany przez uprawnionego pracownika etatowego. Po wyjęciu biegu schodowego z formy następował drugi etap kontroli pod kątem zgodności wykonanego biegu z projektem.

Zasadniczo umowy o dzieło były uzgadniane ustnie z prezesem zarządu spółki G. B., wykonawca dzieła przystępował do realizacji, a sporządzenie na piśmie umowy następowało na koniec miesiąca, stąd umowa pisemna była antydatowana. Wynikało to między innymi ze specyfiki posiadanego przez spółkę systemu komputerowego do rejestracji umów o dzieło, który uniemożliwiał odnotowanie w nim kilku umów z tą samą osobą dotyczących tego samego miesiąca. Wprowadzenie umowy następnej w tym samym miesiącu anulowałoby wcześniejszą. Zawierając umowę ustnie prezes zarządu wskazywał rysunek techniczny, proponowaną zapłatę i określał czas, w jakim schody mają być wykonane. Każdy bieg był inaczej wyceniany. Dla Prezesa spółki istotne było to, by wykonawca dzieła wykonał zadanie w wyznaczonym terminie, wykonywał je w godzinach pracy zakładu tj. od 7.00 - 15.00 i opuszczał zakład w momencie zamykania zakładu. Wykonawca dzieła mógł przyjść do pracy o dowolnej porze, nie mógł natomiast pracować po zamknięciu zakładu. Wykonawca dzieła nie podpisywał listy obecności, a portier był informowany, jakie osoby może wpuszczać na teren zakładu.

Z tytułu wykonania umów o dzieło odwołująca spółka wypłaciła Z. K. wynagrodzenie w wysokości wynikającej z pkt 7 umowy (wymienione wyżej). Zainteresowany w okresie wskazanym w spornej decyzji, tj. od 11 grudnia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. nie był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z innych tytułów. Miał on świadomość tego, że od zawartych umów o dzieło nie będą naliczone i odprowadzone składki na ubezpieczenie społeczne i dobrowolnie godził się na podpisanie i wykonywanie umów o dzieło.

W okresie od stycznia 2007 r. do dnia 5 października 2007 r. zainteresowany był zatrudniony w odwołującej Spółce na umowę o pracę na stanowisku mechanika; zajmował się naprawą różnych urządzeń i maszyn.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS oraz aktach sądowych, a także zeznań G. B., zeznań świadków: A. F., M. K., zeznań zainteresowanego Z. K..

Mając powyższe na uwadze oraz przepisy ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 98.137.887 z późn. zm.) oraz przepisy Kodeksu cywilnego (Dz. U. 64.16.93 z późn. zm.), Sąd I instancji stwierdził, że zaskarżoną decyzję należało zmienić. W pierwszej kolejności Sąd wyjaśnił różnice pomiędzy umową o dzieło, a umową zlecenia, przytaczając przepisy Kodeksu cywilnego. Wobec powyższego i ustalonego w sprawie stanu faktycznego, Sąd Okręgowy stwierdził, że sporna umowa nosiła wszystkie przesłanki do uznania jej za umowę o dzieło w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego. Efektem czynności dzieła biorcy był rezultat w postaci konkretnej czynności prowadzącej do uzyskania oczekiwanego przez dzieło dawcę rezultatu, tj. wykonanie schodów – biegów schodowych. Sąd wskazał, że dzieło dawca posiadał odpowiednie kwalifikacje, sam planował jak wykonać dzieło oraz otrzymał za jego wykonanie wynagrodzenie uzależnione od wyniku. Konkludując, Sąd I instancji stwierdził, że sporna umowa była umowa rezultatu, a nie starannego działania.

Wobec powyższego błędna jest decyzja organu rentowego, który uznał, że podstawę do naliczenia składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za zainteresowanego stanowiła umowa zlecenia.

Wskazując na powyższe, Sąd I instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w całości o czym orzekł w wydanym wyroku.

Powyższy wyrok w całości apelacją z dnia 8 grudnia 2011r. zaskarżył organ rentowy. Apelujący ZUS zarzucił Sądowi I instancji naruszenie prawa materialnego, tj. przepisów art. 627 i nast. k.c. poprzez ich niewłaściwą interpretację i zastosowanie oraz przepisów art. 734 i nast. k.c. poprzez ich niewłaściwą interpretację i tym samym nie zastosowanie, a skutek powyższego błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, iż zainteresowany wykonywał w dniu 20 grudnia 2007r. na rzecz (...) S. A. w ramach umowy o dzieło - dzieło polegające na wykonaniu biegu schodów, a w konsekwencji nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom z tego tytułu, naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, iż w sprawie zachodzą okoliczności uzasadniające uznanie, że zainteresowany w ww. dniu realizował zawartą z (...) S. A. umowę o dzieło polegającą na wykonaniu biegu schodów, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 1 i 4 i art. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez ustalenie, iż ww. nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartej umowy zlecenia u płatnika składek (...) S. A.

Wskazując na powyższe podstawy ZUS wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania, a ewentualnie o uchylenie wyroku w całości.

W odpowiedzi na apelację, Spółka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o oddalenie apelacji i wskazała na prawidłowe ustalenia i rozważania Sądu I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że zarzuty apelacji organu rentowego są bezzasadna, a co za tym idzie podlega ona oddaleniu.

Kwestią sporną było ustalenie czy zainteresowany podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonania umowy o świadczenie usług na warunkach zlecenia, czy też podlega obowiązkowo tym ubezpieczeniom z tytułu wykonywania umowy o dzieło. Sąd I Instancji przeprowadził w tym zakresie postępowanie dowodowe którego wyniki Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne na gruncie niniejszej sprawy. Sąd Okręgowy w ocenie Sądu II instancji, dokonał również prawidłowej subsumcji prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, tzn. właściwie zinterpretował przepisy prawa materialnego.

Rozważania własne należy rozpocząć od przywołania przepisów prawa materialnego jakie miały w sprawie zastosowanie.

Stosownie do treści art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. W myśl art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie z treścią art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Istotą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Umowa taka jest bez wątplenia umową rezultatu, co odróżnia ją od umowy zlecenia (art. 734 i następne k.c.) oraz od umowy o świadczenie usług (art. 750 k.c.). Z kolei umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Wobec różnych cech charakterystycznych wykonywania zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia i umowy o dzieło, dla oceny rodzaju stosunku prawnego decydujące jest ustalenie, które z tych cech mają charakter przeważający. O tym, czy zleceniobiorca wykonuje zleczone czynności na podstawie umowy zlecenia, czy umowy o dzieło, decyduje charakter łączącego strony stosunku i treść umowy, a nie jej nazwa. O wyborze rodzaju podstawy prawnej zatrudnienia decydują zainteresowane strony (art. 353¹ § 1 kc w zw. z art. 300 kp), kierując się przede wszystkim przesłanką sposobu jego realizacji (tak SN w wyroku z 13.04.2000r. I PKN 594/99 OSNAP 2001/22/637). Decydujące znaczenie należy jednak przypisać woli stron i zamiarowi ukształtowania w określony sposób treści łączącego je stosunku prawnego, zamiarowi towarzyszącemu zawarciu i kontynuowaniu stosunku pracy (tak SN w wyroku z 14.02.2001r.

PKN 256/00 OSNAP 2002/23/564). Zasada swobody umów (art. 353¹ k.c.), polega w pierwszej kolejności na możliwości wyboru przez strony rodzaju stosunku prawnego, który je łączy. Dotyczy to także wykonywania stale i za wynagrodzeniem określonych czynności, a więc stosunku prawnego określającego, jako wykonywanie zatrudnienia w szerokim znaczeniu.

Od umowy zlecenia umowę o dzieło odróżnia konieczność jej sfinalizowania w każdym wypadku konkretnym i sprawdzalnym rezultatem. Obowiązek osobistego wykonania dzieła przez przyjmującego zamówienie będzie miał w odniesieniu do umowy o dzieło mniejsze znaczenie, jeżeli rezultat końcowy zostanie osiągnięty. W wypadku umowy zlecenia rezultat nie jest elementem koniecznym, występuje natomiast jako zasada obowiązku osobistego spełnienia świadczenia przez zleceniobiorcę, z uwagi na osobiste zaufanie między stronami. Dodatkowo należy wskazać, że inaczej niż w ramach umowy o dzieło, dołożenie przez zleceniobiorcę należytej staranności i mimo tego nie osiągnięcie przezeń zamierzonego skutku nie może stanowić przypadku niewykonania zobowiązania.

Na gruncie postępowania odrębnego z zakresu ubezpieczeń społecznych należy podkreślić znaczenie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 2 wskazanej ustawy wynika, że ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz z osobami z nimi współpracującymi, od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego trafnie Sąd I instancji ustalił, że strony spornej umowy łączyła umowa o dzieło. Błędnie zaś podnosił organ rentowy w treści apelacji, że w analizowanej sprawie sposób wykonania umowy zawartej przez zainteresowanego nie odpowiadał treści art. 627 i nast. k.c.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że dla prawidłowej oceny typu umowy wymagane jest dokonanie badania charakteru czynności wykonywanych, w ramach każdej z poszczególnych umów, celem ustalenia czy ukierunkowane są one na staranne działanie (umowa zlecenia) czy osiągnięcie ściśle określonego rezultatu (umowa o dzieło). Dokonana przez Sąd Apelacyjny ocena wskazuje, że zainteresowany miał osiągnąć samoistny rezultat, który stanowić miał już w założeniu samoistny wytwór jego umiejętności. Obciążający zainteresowanego zakres wykonywanych czynności wskazuje, że mamy do czynienia z cechami typowymi dla umowy rezultatu.

Dokonując analizy stanu faktycznego sprawy, który poczynił Sąd I instancji, należy wskazać, że rezultat spornej umowy, był materialny i z góry przewidywalny. Wykonawca umowy mógł bowiem zagwarantować zamawiającemu, że produkt finalny z dostarczonych przez niego materiałów będzie miał z góry założony kształt. Prawidłowo Sąd I instancji uznał, że przedmiotem umowy zawartej z zainteresowanym Z. K. było wykonanie schodów, a dokładnie biegów schodowych, o konkretnych i niepowtarzalnych parametrach technicznych. Zainteresowany nie wykonywał na rzecz odwołującej spółki czynności o charakterze powtarzalnym, gdyż wykonanie spornej umowy sprowadzało się do jednorazowego wykonania schodów o określonych i niepowtarzalnych parametrach (podkreślić należy, że nie chodzi to o wielość podpasanych umów). Niewątpliwie to indywidualne cechy schodów, które wymagały indywidualnego ich wykonania, poświęcenia więcej czasu na ich wykonanie, decydowały o zawarciu przez płatnika składek i zainteresowanego umowy o dzieło. Umowa ta bowiem dawała gwarancje prawidłowego wywiązania się z zobowiązania poprzez zindywidualizowaną realizację produktu. Odwołujący nie był bowiem zainteresowany samym wykonywaniem zlecenia, nawet przy dołożeniu należytej staranności, lecz jego prawidłowo wykonanym produktem finalnym.

Uzupełniając powyższe ustalenia o analizę w zakresie cech szczególnych umowy o dzieło, dodania wymaga, że dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Powinno mieć niezależny od działania wykonawcy byt i możliwość uzyskania samodzielnej wartości w obrocie. Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że przygotowanie schodów o określonych parametrach należy do kategorii „rezultatu” charakteryzującego umowę o dzieło. Decydującą treścią w umowie podpisanej pomiędzy Spółką, a zainteresowanym było wykonanie

niepowtarzalnego rezultatu – dzieła. Reasumując Sąd Apelacyjny uznał, że elementem przedmiotowo istotnym umowy wiążącej strony faktycznie było zrealizowanie konkretnego rezultatu.

Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie zwraca również uwagę na inne cechy typowe dla umowy o dzieło, które w niniejszej sprawie przy wykonywaniu przez zainteresowanego spornej umowy były widoczne. Zainteresowany posiadał wiedzę w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonania dzieła, a dzieło dawca tej wiedzy wymagał. Przyjąć zatem należy, że dzieło dawca kierował się indywidualnymi umiejętnościami dzieła biorcy i przy zawieraniu spornej umowy to te umiejętności zdecydowały o wyborze zainteresowanego na wykonawcę powierzonego dzieła.

Dzieło dawca przekazał zainteresowanemu materiał do wykonania dzieła, jednak to zainteresowany miał wpływ na ilość tego materiału i rodzaj. Zatem to dzieło biorca określił materiał do wykonania dzieła mając na uwadze własną wiedzę w zakresie wykonania dzieła.

Nadto, przyjmujący do wykonania dzieło odpowiadał za jakość dzieła, bowiem odbył się odbiór wykonanych prac, a strona zamawiająca miała możliwość zgłoszenia uwag i podważenia należytego wykonania dzieła. To, że zgłoszenia takiego nie było, nie przesądza o braku możliwości i świadczy jedynie o należywym wykonaniu dzieła.

Na marginesie Sąd Apelacyjny wskazuje potwierdzony w doktrynie i orzecznictwie pogląd, że treść umowy nie przesądza o charakterze łączącego strony stosunku prawnego. Powstałe w praktyce obrotu umowy mogą łączyć w sobie wskazane elementy charakterystyczne dla umowy zlecenia (o świadczenie usług) i umowy o dzieło, w takim przypadku, o tym jaki jest to stosunek prawny decydują cechy przeważające. W ocenie Sądu Apelacyjnego w analizowanej sprawie przedmiot sporny umów posiadał cechy charakterystyczne dla umowy o dzieło (umowy rezultatu), do których stosuje się odpowiednio przepisy o dziele. O kwalifikacji prawnej danego stosunku prawnego decydują jego elementy przedmiotowo istotne. Na gruncie niniejszej sprawy w istocie łączący strony stosunek prawny należał do kategorii umów o dzieło i nie można w żaden sposób zarzucić stronom spornych umów chęci błędnego wskazania charakteru łączących ich wzajemnych zobowiązań.

Mając całość powyższych rozważań na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wydanego wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu za postępowanie drugoinstancyjne orzeczono na podstawie zasady odpowiedzialności za końcowy wynik procesu (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c.), przy założeniu, że organ rentowy przegrał swój proces w instancji odwoławczej, został więc zobowiązany do zwrotu odwołującej Spółce, poniesionych kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej, które wyliczono na podstawie § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu.

SSA Marta Sawińska SSA Dorota Goss-Kokot SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska